

Aanhangsel

Beschikbare gegevens over Blokzijl

Dossier aangelegd vanaf 1971 door, en in bezit van CORNELIS SPIJKER (Stamreeksnummer XIIIf), samensteller van dit boek.

1. Originele kaart (met de hand ingekleurd) van Joannes Blaeu, uit het *Stedenboek van Overijssel* (1650), voorstellende de plattegrond van de vesting Blokzijl.
2. Kaart van de gemeente Blokzijl (1865) door Kuyper, uitgave Hugo Suringar te Leeuwarden uit de serie *Nederlandse Gemeenten*.
3. Kaart van de gemeente Ambt Vollenhove (1866) door Kuyper, uitgave Hugo Suringar te Leeuwarden uit de serie *Nederlandse Gemeenten*.
4. Fotokopie van een door Dr. Stuurman handgetekende plattegrond van Blokzijl (1940).
5. Fotokopie van een door Dr. Stuurman handgetekende kaart van de kop van Overijssel met alle plaatsen, dorpen en gehuchten (1940) (datering situatie onbekend).
6. Originele prent (met de hand ingekleurd) van de vesting Blokzijl (1670) getekend door Joannes Peeters en gegraveerd door Casper Bouttats, uit het boek *Thoneel der Steden ende Sterckten van 't Vereenight Nederlandt*.
7. Fotokopie van het boekje *Uit Blokzijl's Verleden*, geschreven door H.J. Bulten, oud burgemeester van Blokzijl, uitgegeven in 1939 door N.V. Boek en Courantdrukkerij G. Hovens Gréve te Steenwijk.
8. Het originele boekje *De Stormvloed in 1825. Beschrijving van wat er in de eerste week van Februari 1825 plaats had in het noordwesten van Overijssel* door H. van Dalssen, oud hoofd eener school, uitgegeven in 1925 door Boekdrukkerij G. Hovens Gréve te Steenwijk. Artikel over Blokzijl op de pagina's 27 tot en met 33.
9. Het originele boekje *Blokzijl in Oude Ansichten*, verzameld en geschreven door Mevrouw L. Posthumus Menger te Blokzijl, in 1972 uitgegeven door de Europese Bibliotheek Zaltbommel.
10. Artikel betreffende Blokzijl, overgenomen uit *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden* door A.J. van der Aa, uitgegeven in 1840 door Jacobus Noorduyn te Gorinchem.
11. Artikel betreffende Blokzijl, overgenomen uit *Nomina Geographica Neerlandica, Geschiedkundig Onderzoek der Nederlandsche Aardrijkskundige Namen*, uitgegeven door het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap.
12. *Gids voor Blokzijl en Omgeving*, vóór 1940 uitgegeven door N.V. Boekdrukkerij K.F. Misset te Arnhem.
13. Diverse oude en nieuwe Ansichtkaarten Blokzijl en Vollenhove.

14. Het boek *Nederland in Vroeger Tijd, deel XXVIII Overijssel*, beschrijvingen van de provinciale schattingen op vaste goederen, de landbouw, de koophandel enz. Uitgave Europese Bibliotheek Zaltbommel. in 1966.
15. Het originele boekje *Schippers van Blokzijl* door Dr. A.H.J. Prins te Blokzijl, uitgave Zuiderzee Museum Enkhuizen.
16. Kaart uit onbekend boekwerk van een onbekende tekenaar, voorstellende de plattegrond van de vesting Blokzijl, getekend op een later tijdstip dan 1650 (Joannes Blaeu).
17. Stafkaart nr. 253 van Blokzijl en Ambt Vollenhove, uitgave 1933 van de Topografische Dienst Staat der Nederlanden.
18. Exemplaar van het weekblad *Buiten*, 13e jaargang nr. 20, van zaterdag 17 mei 1919 met artikel over Blokzijl.
19. Twee exemplaren van het weekblad *Eigen Haard*, no's 19 en 20, van respectievelijk 8 en 15 mei 1909 met artikelen over Blokzijl.
20. Gedeelte van onbekend tijdschrift met artikel over de Genemuidensche 'matterij'.
21. Fotokopieën van *Geschiedkundige Aantekeningen nopens Blokzijl en Omgeving* door J.H.A. Bouman, uit de *Opregte Steenwijker Courant* van 1901 en 1904, liggende bij de uitgever Boom Pers te Meppel.
22. Gedeelte van een onbekend boekje, waarin een artikel getiteld *Het Stadrecht van Blokzijl in Verband met de Verhouding dier Plaats tot Oranje en Holland*.
23. Het boek *Blokzijl, een Wandeling door de Eeuwen*, door Fr.M. Wiedijk, Uitgeverij Bouwmeester en Wiedijk B.V., Blokzijl, 1980.
24. Het boek *Historie van Overijssel* door Wilhelm Nagge, predikant te Twello 1678; replica, 2 delen.
25. Kaart van Overijssel door Nicolaas Johannes Visscher, graveur Abraham Goos, uitgever N. ten Have 1635.
26. Kaart uit onbekend boekwerk van een onbekende tekenaar, voorstellende de plattegrond van de vesting Blokzijl. Oudst bekende plattegrond.
27. Het originele boekje *Blokzielugger Schippers* door Pieter Poorter te Harderwijk, uitgave IJsselakademie Kampen 1989.
28. Het originele boek *Geschiedenis der Doopsgezinden in Blokzijl*, door F. Smit, uitgave Van Kerkvoorde en Hollander BV, Steenwijk, 1992.

Gegevens over de geschiedenis van Blokzijl

1. *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden* door A.J. van der Aa, uitgegeven in 1840 door Jacobus Noorduyn te Gorinchem.
2. *Nomina Geographica Neerlandica, Geschiedkundig Onderzoek der Nederlandsche Aardrijkskundige Namen*, uitgegeven door het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap.
3. *Uit Blokzijl's Verleden*, door H.J. Bulten, Oud Burgemeester van Blokzijl. Uitgave N.V. Boek en Courantdrukkerij G. Hovens Gréve te Steenwijk, 1939.
4. Tekst op kaart plattegrond van Blokzijl door Joannes Blaeu 1650 uit het *Stedenboek van Overijssel*.
5. Boekje *De Stormvloed in 1825. Beschrijving van wat er in de eerste week van februari 1825 plaats had in het noord westen van Overijssel* door H. van Dalssen, oud hoofd eener school.
6. *Overijsselsche Almanak* 1843 en 1844.
7. Boekje van S.F. Klijnsma uitgegeven in 1853 te Meppel.
8. *Geschiedkundige Aanteekeningen nopens Blokzijl en Omgeving*, verzameld in 2 deeltjes, zijnde overdrukken van artikelen uit de *Opregte Steenwijker Courant* van mei tot oktober 1901 en juli tot september 1904 door J.H.A. Bouman.
9. Het stadsrecht van Blokzijl in Verband met de Verhouding dier Plaats tot Oranje en Holland.
10. *Historie van Overijssel* door Ds. Wilhelm Nagge van Twello, geschreven in 1678.
11. *Blokzijl, een Wandeling door de Eeuwen* door Fr.M. Wiedijk, uitgegeven in 1980 door Uitgeverij Bouwmeester en Wiedijk B.V., te Blokzijl.
12. *Geschiedenis van Blokzijl in een notedop!* Uitgave V.V.V. 'Blokzijl's Belang' te Blokzijl
13. Publikaties van het oudheidkundig museum in Blokzijl alsmede de in dit museum tentoongestelde artikelen en oude voorwerpen.

*Gegevens over de geschiedenis
van de
doopsgezinden in Blokzijl
en overig Overijssel*

1. Ds. S. Blaupot ten Cate, *Geschiedenis der Doopsgezinden in Groningen, Overijssel en Oost Friesland, enz., deel I*, uitgegeven 1842 door W. Eekhoff te Leeuwarden.
2. Ds. S. Blaupot ten Cate, *Geschiedenis der Doopsgezinden in Holland*.
3. *Resolutiën van Ridderschap en Steden, berustende bij het Rijksarchief te Zwolle*. 16 maart 1631, 31 oktober 1631, 22 april 1675, 20 mei 1682, 9 april 1688, 20 april 1694, 22 april 1700.
4. *Rechterlijk archief Ambt Vollenhove 29 augustus 1636*, berustende bij het Rijksarchief te Zwolle.
5. Dr. J.G. de Hoop Scheffer, *Geschiedenis der Hervorming in Nederland*.
6. Dr. J.G. de Hoop Scheffer, *Inventaris der Archiefstukken, berustende bij de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam, deel II*, bladzijden 237 en 238 (thans berustende bij de Universiteits Bibliotheek, Mennoniticum, te Amsterdam).
7. *The Mennonite Encyclopedia*, deel I, bladzijden 363 en 364, berustende bij de Universiteits Bibliotheek, Mennoniticum, te Amsterdam.
8. F.A. Hoefer, *Enkele Aanteekeningen omtrent Blokzijl*, in *Verslagen en Mededeelingen Overijsselsch Regt en Geschiedenis*, 1910, bladzijden 136 137.
9. F.M. Hendriks, *Beschrijving van de Doop , Trouw en Begraafboeken, de Registers van Aangegeven Lijken enz. in Overijssel, Dagtekenende van voor de Invoering van de Burgerlijke Stand. 's Gravenhage 1952*.
10. Van Bracht, *Martelaers Spieghel*.
11. Dr. F.J. Stuurman, *De vroegere Mennisten Gemeenten in Blokzijl*, deel I en II, voorkomende in de *Doopsgezinde Zondagsbode* van 12 en 19 november 1939, berustende bij de Universiteits Bibliotheek, Mennoniticum, te Amsterdam.
12. C.Z. Halfman, Archivaris van het Rijksarchief te Zwolle, *Inleiding bij het Register van de in het Rijksarchief te Zwolle Aanwezige Geboorte , Trouw en Lidmatenboeken van de Doopsgezinde Gemeenten te Blokzijl*.

13. Algemeen Archief van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam, berustende bij de Universiteits Bibliotheek, Mennoniticum, Amsterdam, alsmede bij het Gemeentearchief aan de Amsteldijk te Amsterdam.
14. F. Smit, *Geschiedenis der Doopsgezinden in Blokzijl van 1550 1990*, uitgegeven in 1992 door Van Kerkvoorde en Hollander BV, Steenwijk.

Bronnen voor navorsing van Blokzijlse families

1. *Doopboeken Doopsgezinden 1704 1803 in Rijksarchief Zwolle*. 1803 heden bij Kerkvoogden Doopsgezinde Gemeente Blokzijl.
2. *Hervormden 1644 1815 in Rijksarchief Zwolle*, 1815 heden in Hervormde Kerk Blokzijl.
3. *Trouwboeken Doopsgezinden 1751 1802 in Rijksarchief Zwolle*, 1802 heden bij Kerkvoogden Doopsgezinde Gemeente Blokzijl.
4. *Hervormden 1631 1803 in Rijksarchief Zwolle*, 1803 heden in Hervormde Kerk Blokzijl.
5. *Doodboeken Doopsgezinden 1704 1803 in Rijksarchief Zwolle*, 1803 heden bij Kerkvoogden Doopsgezinde Gemeente Blokzijl.
6. *Begrafnisboeken 1780 1813 in Rijksarchief Zwolle*.
7. *Rekeningenboek Hervormden in Rijksarchief Zwolle* (geeft onder andere het klokluiden bij begrafenissen).
8. *Momberstellingen Schoutambt Vollenhove*, 12 delen vanaf 1668 in Rijksarchief Zwolle.
9. *Getuigenissen Schoutambt Vollenhove*, 7 delen 1621 1663 in Rijksarchief Zwolle.
10. *Gerichtactes Schoutambt Vollenhove*, 36 delen 1612 1811 in Rijksarchief Zwolle.
11. *Opdrachten en Testamenten Schoutambt Vollenhove*, 28 delen 1610 1807 in Rijksarchief Zwolle.
12. *Register der Beeden en Torftollen vanaf 1571 in Rijksarchief Zwolle*.
13. *Gildeboeken Schippersgilde Blokzijl*, verblijfplaats onbekend (reeds in 1589 genoemd).
14. *Tienjarige tafels der Akten van Geboorten, Huwelijken en Overledenen van de Gemeente Blokzijl sedert 1812 1892 6 delen en de Akten in Rijksarchief Zwolle*.
15. *Bevolkingsregister vanaf 1893 bij Gemeentehuis Gemeente Brederwiede (Vollenhove)*.

Geraadpleegde literatuur

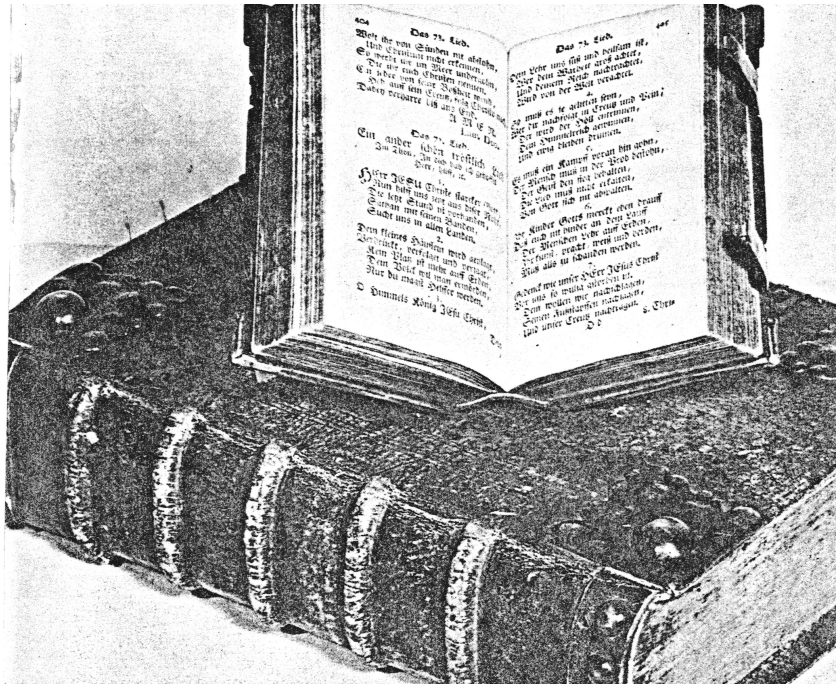
- Ds. Wilhelm Nagge, *Historie van Overijssel*, 1678
- J.H.A. Bouman, *Geschiedkundige Aanteekeningen nopens Blokzijl en omgeving, Opregte Steenwijker Courant*, 1901 en 1904
- H.J. Bulten, *Uit Blokzijls verleden*
- H.J. van Dijk, weekblad *Eigen Haard*
- Dr. P.J.W. van den Berg, weekblad *Buiten*
- J. Kaempff, *Kleine Aanteekeningen betreffende Blokzijl; Overijsselsche Almanak voor Oudheden en Letteren*, 1843
- H. van Dalfsen, *De stormvloed in 1825*
- Mevr. L. Posthumus Menger, *Blokzijl in Oude Ansichten*
- N.V. Misset, Arnhem, *Gids voor Blokzijl en omgeving*
- Fr. M. Wiedijk, *Blokzijl, een Wandeling door de Eeuwen*
- Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, *Geschiedkundig Onderzoek der Nederlandsche Aardrijkskundige Namen*, door Dr. I. Dornseiffen
- Onbekende auteur, *Het Stadsrecht van Blokzijl in Verband met de Verhouding Dier Plaats tot Oranje en Holland*
- A.J. van der Aa, *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden*, 1840
- O. Haverkamp, *Het land van Vollenhove*
- Mr. A. Haga, *Burgers van Vollenhove*
- Dr. A.H.J. Prins, *Schippers van Blokzijl*
- G.C.E. Crone, *Nederlandsche Jachten, Binnenschepen en Visschersvaartuigen*
- G.C.E. Crone, *Onze Binnenschepen*
- D.J. van der Ven, *De Genemuidensche 'Matteri'*
- Jhr.Mr.Dr. E.A. van Beresteyn, *Genealogisch Repertorium*
- F.M. Hendriks, *Beschrijving van de Doop, Trouw en Begraafboeken in Overijssel*

- Mr. G.A. Bontekoe, *Het Wapen der Gemeente Brederwiede*
- Dr. F.J. Stuurman, *De Vroegere Mennisten Gemeenten in Blokzijl*
- C.Z. Halfman, *Inleiding bij het Register van de Doopsgezinde Kerkelijke Boeken van Blokzijl*
- J.A. Groen Jr., *Amsterdam Incognito*
- Dr. J.M.G. van der Poel, *Scheepsmodellen in Nederlandse Kerken*
- J. Harenberg en A.I.J.M. Schellart, *Spijkers Zoeken*
- Heinrich Sandstede, *Führer durch das Ammerländer Bauernhaus*
- N. van der Zijpp, *Geschiedenis der Doopsgezinden in Nederland*
- F. Smit, *Geschiedenis der Doopsgezinden in Blokzijl*
- Ds. H.W. Meihuizen, *Doopsgezinde Kenmerken en Eigenaardigheden*
- Rijksarchief Middelburg (tentoonstelling 1975/1976), *Voortrekkers en stilstaanders (vijftien generaties dopers leven in Zeeland)*
- De Walburg Pers, *Wederdopers, Menisten, Doopsgezinden in Nederland 1530 1980*
- Dr. C. Krahne, *De Russische Doopsgezinden , uit: 500.000 Doopsgezinden*
- Dr. W. Fretz, *De Doopsgezinden in Latijns Amerika , uit: 500.000 Doopsgezinden*
- Dr. A.L.E. Verheijden, *Geschiedenis der Doopsgezinden in de Zuidelijke Nederlanden in de 16e Eeuw*
- Johan Decavele, *De Dageraad van de Reformatie in Vlaanderen 1520 1565*
- Dr. Peter Nissen, *De Katholieke Polemieek tegen de Dopers*
- A. Mellink, *Amsterdam en de Wederdopers*
- *Amstelodamum Maandblad voor de kennis van Amsterdam*
- *Ons Amsterdam*, diverse jaargangen
- L. de Vries, *Merkwaardigheden uit Amsterdams Verleden*
- Stadtmuseum Münster, *Die Wiedertäufer in Münster (Katalog Ausstellung 1983)*
- Karl Heinz Kirchhoff, *Utopia 1534/1535 Entstehung und Untergang der ‚Gemeinde Christi‘*
- Dr. h.c. S.H. Geiser, *Die Taufgesinnten Gemeinden*
- F. Blanke, *Brüder in Christo*
- Schweizerische Verein für Täufergeschichte, *Täuferführer durch die Schweiz*
- Schweizerische Verein für Täufergeschichte, *Informationsblätter*

- Uitgeverij/Drukkerij W. Gassmann, Biel, Schweiz, Der Seebutz 1988, *Heimatbuch des Seelandes und Murtenbiets (Jura)*
- Elmer L. Smith, *Among the Amish*
- Luann K. Habegger, *Bonnets and Beards*
- Merle en Phyllis Good, *20 Most Asked Questions about the Amish and Mennonites*
- Dick Williams en Elvan Yoder, *The Illinois Amish*
- Betty Miller, *The Amish in Switzerland and Other European Countries*
- John A. Hostetler, *Mennonite Life*
- Elmer L. Smith, *Meet the Mennonites*
- John M. Zielinski, *The Amish Across America*
- *National Geographic Magazine*, Vol. 164, No.4, oktober 1983, *The world of Martin Luther*
- Europese Bibliotheek, *Nederland in Vroeger Tijd*
- Provinciale Friese V.V.V., *Friesland, Terpenland*
- Koninklijke Nederlandsche Toeristenbond ANWB, *Kastelen in Nederland*
- *Shell Journaal 1973, Van Vorsten en Paleizen*
- Maritiem Museum 'Prins Hendrik', Rotterdam, *Catalogus Schipperswerk (scheepsmodellen)*
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Geslacht en Wapenkunde, Den Haag, diverse genealogiën en handschriften
- Centraal Bureau voor Genealogie, Den Haag, diverse genealogiën en knipsels
- Nederlandse Genealogische Vereniging, Naarden, diverse genealogiën, geografische en kerkelijke boeken
- Koninklijke Bibliotheek, Den Haag, diverse genealogiën en geografische boeken
- Universiteits Bibliotheek, Mennoniticum, Amsterdam, div. Doopsgezinde boeken en tijdschriften
- *Staatsblad No. 449 van het Koninkrijk der Nederlanden, Wet tot Gemeentelijke herindeling van noordwest Overijssel*
- P. Dekker, *40e bundel West Friesland Oud en Nieuw, 1973, De Walvisvaarders uit Noordelijk Noord Holland van 1770 1803*
- P. Dekker, *4le bundel West Friesland Oud en Nieuw, 1974, De Helderse en Huisduiner Bevelhebbers ter Walvisvaart in de 18e Eeuw*
- Dr. B.C. Goudsmit en Dr. Vitus Bruinsma, *Het Rijk der Sterren door Camille Flammarion, 1905*

- Prof. Dr. Josef Schepers en Alfons Eggert, *Spijker, 'Bauernburgen' Kemenaden (Bäuerliche Speicherbauten im Münsterland)* 1985
- Rijksarchief Zwolle, *Trouw, Doop en Overlijdensboeken, verslagen en registers betreffende de Doopsgezinde en Hervormde Kerken alsmede registers en acten van de Burgerlijke Stand*
- Rijksarchief Middelburg, idem
- Gemeentearchief Blokzijl en Vollenhove, *Registers en acten van de Burgerlijke Stand*
- Gemeentearchief Rotterdam, idem
- Gemeentearchief Utrecht, idem
- Gemeentearchief Amsterdam, idem
- Diverse Bevolkingsregisters van de Burgerlijke Stand in Nederland en België, idem
- Archives Départementales du Nord, Lille, Frankrijk, *Trouw, doop en overlijdensboeken van het dorp Spycker*
- Archives de Bergues, (Bergen), Frankrijk, diverse boeken en kaarten
- Studenten Corps 'Sint Olof', *De Tongerlose Hoef en Tilburg*
- Timothy Georg, *Theology of the Reformers*
- Pieter Poorter, *Blokzielugger schippers*

Niet alleen belangrijk is de weg, die vóór U ligt, maar belangrijker zijn de voetsporen die U in het verleden hebt achtergelaten.

Onder de 'Martelaers Spiegel' van Thieleman Jansz van Braght, boven de 'Ausbund', liederenboek van de Amish en Mennonites in Amerika.

Titelblad van de 'Martelaers Spiegel'

Lijst van afbeeldingen

Omslag, titelbladen, inhoudsopgave

Gravure Bouttats van de vesting Blokzijl	
De Zaaier, Vincent van Gogh	
Plattegrond Bloczil; uit: Teatro delle Guere, P. Coronelli, Napels 1702	
Vogelvlucht Amsterdam vanuit de toren van de Westerkerk.....	4

Inleiding

Eerste stamboom van het geslacht Spijker, getekend door Ds. Hofstede uit Blokzijl	6
C. (Cor) Spijker	8
F.J.G. (Fred) Spijker	8
Gezicht op Blokzijl, pentekening door C. Visser, 17e eeuw	8
D. (Dick) Spijker.....	12
Plattegrond van Blokzijl door Joannes Blaeu, circa 1650.....	13
Joannes Blaeu, schilderij door Jan van Rossum, 1663	13
Tekst op de plattegrond van Blokzijl door Joannes Blaeu	14

Oorsprong van de naam Spijker

Spica - korenaar.....	16
Uit oudnederlands woordenboek	20
Figuur om de ster Spica in De Maagd te vinden	21
De stand van de sterrenhemel in mei	22
Het sterrenbeeld De Maagd.....	23
De tiendschuur of `spijker' voor de restauratie.....	25
De tiendschuur tijdens de restauratie.....	25

Spijkers of graanschuren

Spijker bij Mussenberg	28
Oude spijker te Arnhem	29
Spijker bij Voorst (oude prent).....	30
Olde Spieker te Vierakker	31
Spijker te Lom.....	31
Pollenstein te Wamel (oude prent).....	32
Dullertspieker te Arnhem.....	33
's Hertogentoren te Kuyk.....	33
Spijker Watervliet.....	34
Spieker te Oldenbroek	34
Oude prent van de Meister Amsterdammer Kabinet (versterkte spijker).....	35
Husumer Speicher; spijker aan de haven te Husum in Nordfriesland, Duitsland	36
Speicherhäuser (graanpakhuizen) aan de Nicolaifleet in Hamburg, Duitsland.....	38
Spieker Ravenhorst, Winterswijk	39
Spieker Kössink, Winterswijk	40
'Het oude Spijker' (gerestaureerd) bij Molecaten	41
Spijker te Brakel.....	42
Hotel 't Spijker	43
Etiket 'Spijker'-wijn	43

Optrekje van een grondbezitter op de hofstede van zijn pachter	44
Kaart Münsterland, Duitsland, met spiekers	46
Bouwtekening van oude 'Speicher' in Münsterland, Duitsland	47
'Speicher' in Greven, Münsterland, Duitsland	48
Verdedigbare spijker in Nordwalde, Münsterland, Duitsland (ca. 1500)	49
Spijker in Nordwalde, 1e helft 16e eeuw	50
Verdedigbare spijker in Coesfeld, Münsterland, 16e eeuw	51
Kaart Spiekeroog	53
De spijker in Bad Zwischenahn, Duitsland	54
Löffeltrunk im Spieker des Ammerländer Bauernhauses in Bad Zwischenahn, Duitsland	54
Oude houten spijker ('Speicher' of 'grenier') in Murten, Zwitserland	55
Straatje met oude, zeer goed bewaarde houten 'spijkertjes' in Oberdorf, Zwitserland	56
Tekening van het huis, spijker, hooiberg en boomgaard van Bastiaan Dircksz de Jongste	57
'Het Spijker' in Diest, België	59
Nog een Belgische Spijker, met klei bekleed, in de Kempen, Vlaanderen	59
Spijker met herenhuis in Sagard op het eiland Rügen, Duitsland	60
Model van een Egyptische korenschuur op de Heilig Land Stichting, Nijmegen	61
Officieel kohier uit 1533	65

Wapens, merken en tekens

Wapen van het geslacht Von Speicher	69
Wapen van Spieker en Spiekerhoff	70
Huismerken of handtekens	72
Huismerken of handtekens	73

Opkomst van de Wederdopers

Portret van Ulrich Zwingli	76
Portret van Ulrich Zwingli	77
Fraumünster in Zürich, ten tijde van Zwingli	78
Verdrinking van Felix Manz	78
Gedeelte van de oude binnenstad van Zürich met de Grossmünster	80
Zürich in het jaar 1545,	80
Zürich rond 1650	81
Zürich in de 18e eeuw	82
Ulrich (Huldrych) Zwingli in dispuut met Dr. Faber	83
Felix Manz	85
Georg Blaurock	86
Conrad Grebel	87
Luchtfoto van Zürich met het dorp Zollikon	89
Fragment van de kaart van Zwitserland met Zürich en Zollikon	90
Ketertoren in Zürich, waar vele dopers gevangen zaten	91
Houtsnede uit 1534 van een clandestiene bijeenkomst van dopers	95
De doperse leraar Hans Lugibühl in Chaluet, Berner Jura	95
Bezoek van een doperse leraar aan een Zwitserse boerenhofstede in de Berner Jura	96
Wegwijzer ten zuiden van het dorp Cortébert in de Berner Jura	97
Gedenkplaat Pont des Anabaptistes / Täuferbrücke	97
Wegwijzer op de plaats waar de Pont des Anabaptistes heeft gelegen	97
Kaart van de Zwitserse of Berner Jura	98
De Dopersbrug of Pont des Anabaptistes	99
Initialen en jaartallen in de rotsen onder de Pont des Anabaptistes	99
Met mos overgroeide 'tekens' van de oude dopers	99
De rotsspleet onder de Pont des Anabaptistes	100
Aanduiding op de rotsen van Le Pichoux (Berner Jura)	101
De in het bos verscholen grot, de 'Täuferhöhle'	101

Kaart Berner Jura met Kapel Jeanguisboden	102
Kapel Jeanguisboden (Berner Jura), waarin ondergebracht het archief en de bibliotheek.....	103
Landschap in het Emmental (Langnau).....	103
Fragment kaart Zwitserland met het Emmental	104
De laatste ogenblikken van de martelaar Hans Haslibacher.....	105
De boerderij van Hans Haslibacher met herinneringsbord.....	105
Vroegere doperse boerderijen in het dorp Haslenbach	106
Het slot Trachselwald in het Emmental.....	107
Fragment kaart Berner Jura uit 1908.....	108
Lofspreek op de stad Zürich.....	113
Wandeling door Zürich.....	115
Plattegrond van Zürich City uit 1988.....	116
Zürich 1935.....	117
De oude binnenstad van Zürich in de 20e eeuw.....	117
De Grossmünster ten tijde van Zwingli.....	118
De Grossmünster in de 20e eeuw	119
Neumarkt 5 in Zürich, het huis waar Grebel heeft gewoond.....	120
Kirchgasse 13 in Zürich, het woonhuis van Zwingli	120
Neustadtgasse hoek Kirchgasse in Zürich, de straat waar Manz woonde	121
Limmatquai 58 hoek Marktgasse, het huis van Jacob Grebel	121
Bronzen Zwingli-deuren van de Grossmünster in Zürich.....	122
Bronzen Bijbel-deuren van de Grossmünster in Zürich.....	123
Wasserkirche aan de Limmat in Zürich met standbeeld van Zwingli	124
Monument bij de plaats waar in 1531 Zwingli werd gedood.....	125
Zwingli vindt de dood in de slag bij Kappel.....	126
Kaart van Zwitserland omstreeks 1530	128
Landen en landstreken waarheen de wederdopers vluchtten.....	130
De verspreiding van het doperdom vanuit Zwitserland over Europa omstreeks 1540	131
Zwitserse doopsgezinden in klederdracht op Kampereiland op weg naar de vermaning	133
De kleding van dit paar is typerend voor de Amish uit de Elzas, 1815	134
Typische doperfiguur, een prediker, uit de 18e eeuw.....	135
Typische doperfiguur, een spinster, uit de 18e eeuw.....	135
Zwitserse wederdoper (ca. 1830).....	136
Zwitserse wederdopersvrouw (ca. 1830).....	137
Gravure Bouttats van Hasselt in Overijssel, 1674.....	139
Uittocht naar Münster in 1534.....	140
Huisdoop bij de doopsgezinden.....	143
Melchior Hoffman.....	146
Wederdopers voor Genemuiden gevangen genomen	148
Zwaardlopers te Amsterdam, 22 maart 1534.....	149
De Adamieten, of naaktloopers, te Amsterdam gevangen genomen	152
Verovering van de Dam door de wederdopers op 10 mei 1535	154
Ets van het bootje van Pieter Pietersz (Beckjen).....	155
Mislukte aanslag van de Wederdopers op Amsterdam in 1535.....	155
Jan van Geel stort van de stadhuistoren in Amsterdam	157
Terechtstellingen na de aanslag op Amsterdam.....	158
Het ter dood brengen van Wederdopers op de Dam te Amsterdam.....	159
Een van de eerste terechtstellingen van Dopers in ons land.....	160
Twee martelaressen op de brandstapel Ursula van Werdum en Maria van Beckum.....	160
Terechtstelling van wederdopers op de Dam in 1549.....	161
De wederdopers in Münster	
Plattegrond van de stad Münster in 1533	164
Portret van Jan Mathijsz. van Haarlem.....	165

De Lamberti-kerk in Münster, Duitsland.....	166
Replica van de drie kooien	166
Graaf Franz von Waldeck, bisschop van Münster.....	169
Jan Mathijsz. van Haarlem	170
Oude huizen in Münster, Duitsland.....	172
Jan Beukelsz., ook genoemd Jan van Leiden	174
Bernd Knipperdolling	175
Bernd Krechting	176
Gertruid van Utrecht, weduwe van Jan Mathijsz.	179
Graaf Franz von Waldeck, bisschop van Münster.....	180
De belegering van Münster	182
Jan Beukelsz. of Jan van Leiden (1509-1536)	184
De terechtstelling van de leiders der wederdopers	187
Terechtstelling van de drie leiders van de wederdopers.....	188
De ijzeren kooien aan de Lambertitoren in Münster.....	189
Acht afbeeldingen van het 'stripverhaal' over de wederdopers in Münster.....	191
Dopers geld.....	201
Dopers geld.....	202

De verspreiding van de doopsgezinden

Menno Simons	206
Menno Simons, gravure door Jan Luyken (1681).....	206
Het beleg van het Oldeklooster te Hartwerd in 1535.....	207
Menno Simons	208
Titelblad van het boek: Het Bloedigh toneel der Doops-Gesinde en Wereloose Christenen	209
Levenswoord van Menno Simons.....	210
Het oude kerkje te Witmarsum.....	211
Het nieuwe kerkje te Witmarsum.....	211
Monument te Witmarsum	212
Twee gedenkplaten aan het monument te Witmarsum	214
Uitspraak van Menno Simons.....	215
De laatste doopsgezinde kerk te Witmarsum	215
Amish Country	216
Holmes County Ohio	218
Amish concentraties in Illinois, USA.....	219
Hoofdgebied van de Amish	220
Oudere Amish mannen	220
Oudere Amish vrouw.....	220
Jongere Amish vrouw	221
De kerkbanken-wagen van het plaatsje Charm, Ohio.....	222
Gesloten horse-and-buggy.....	222
Buggies en goederenwagens op de markt in Mount Hope, Ohio.....	222
Bankopstelling in het ontmoetingshuis van de Reidenbach mennonieten	223
Ploegen met paarden.....	224
Open twee-zits buggy	224
Gesloten horse-and-buggies (grijs met ronde kap van de 'gewone' Amish	224
Gezamenlijke bouw van een schuur.....	225
Amish vee-veiling in Mount Hope, Ohio	225
Amish markttag in Mount Hope, Ohio	225
School met één klas in Pennsylvania.....	226
Amish huiskamer.....	227
Amish keuken	227
Gezamenlijke herbouw van een afgebrande vee-veiling.....	228
In plaats van een tractor zeven paarden voor de eg op een Amish boerderij in Pennsylvania	230

Schilderij van de Amish afscheiding.....	232
'Behalt' cyclorama in Berlin, Ohio, USA (16 delen).....	234
Kaart van mennonieten-nederzettingen in Rusland.....	243
Kaart van Mennonieten-nederzetting Moltschna in Rusland.....	244
Vlucht van Russische doopsgezinden naar het westen.....	245
Weg uit de Oekraïne in Rusland, naar het Westen.....	248
Wereld-ledental van Mennonieten en Broeders in Christus.....	251
Doopsgezinden in Latijns-Amerika.....	252
Overzicht doopsgezinden in Latijns-Amerika.....	253
Verspreiding van de reformatie in Europa.....	256
Doopsgezinde gemeenten in Nederland.....	257
Verspreiding doopsgezinden in Nederland.....	258
 Geschiedenis van Blokzijl	
Wapen van Blokzijl.....	260
Pentekening haven van Blokzijl.....	260
Pentekening van Blokzijl door Withaar.....	262
Kaart Kuijper (1865) van de Gemeente Blokzijl.....	264
Kaart Kuijper (1866) van de Gemeente Ambt Vollenhove.....	265
De schans van Blokzijl in 1597 door Joannes Vossius.....	267
Titelpagina van Perfect Memoriael aengaende de fortesse van Blockzyl.....	268
Detail van een koperen lichtkroon in de Nederlands Hervormde kerk in Blokzijl.....	273
'Opschrift' van het Zijlboek uit 1449.....	273
Gravure Bouttats van de vesting Steenwijk 1674.....	275
Plattegrond vesting Blokzijl.....	277
Plattegrond vesting Blokzijl (oudst bekende).....	278
Plattegrond vesting Blokzijl, 17e eeuw.....	279
Kuinrestraat te Blokzijl waar Twikkelo sneuvelde.....	280
Plattegrond vesting Blokzijl door schoolmeester Pauw in 1823.....	282
Gravure Bouttats van Vollenhove 1634.....	286
Gravure Bouttats van Kuinre.....	286
Plattegrond van Blokzijl, naar A.H.J. Prins.....	287
Blokzijl vanuit de lucht, foto KLM 1935.....	287
Blokzijl vanuit de lucht, luchtfoto's Theo Kampa 1984.....	288
Welvarende Blokzijlers.....	289
Twaalf rijnkaarten + negen kaarten Overijssel.....	291
De sas of zijl (sluis) omstreeks 1920.....	317
Het Verlaat met postkantoor omstreeks 1920.....	318
Aanlegplaats stoomboot Blokzijl.....	319
Het stadje van de Kolk af gezien.....	320
Haven van Blokzijl.....	321
Titelblad tijdschrift Eigen Haard.....	323
Blokzijl, Noorderkaai.....	324
Blokzijl, oude gevel.....	324
Blokzijl Bierkade.....	326
Buitenhaven van Blokzijl met strekdam in de Zuiderzee.....	327
Kop tijdschrift Buiten.....	329
'De ruïnes van den grooten brand te Blokzijl'.....	330
Blokzijl door brand geteisterd.....	330
Blokzijl, bierkade.....	332
Wapen Blokzijl.....	334
Wapen Blokzijl.....	334
Wapen Brederwiede.....	334
Toeristische kaart Overijssel.....	343

Pootmaterial wordt in 'de bok' geladen	344
'Lang leve de pot met brij, daar zitten de russchenzaders bij!'	347
Een oude boer uit het land van bies en rusch	347
Mannentype uit noord-westelijk Overijssel	347
Na gedane weearbeid is het op zondag zoet rusten!	348
Het ouderwetse mattersraam	348
Gezicht op de Rietvink, 1918	351
Laatste advertentie van de verdwenen matterij-nijverheid	352
Het oude pakhuis 't Fortuin aan de Steenwijkerkolk.....	352

Latere doopsgezinden

Doopsgezind bord uit 1657 met de Tien Geboden	357
Geloofsbelijdenis Vlaamse Gemeente Blokzijl.....	358
De doopsgezinde kerk aan de Breestraat te Blokzijl.....	379
De doopsgezinde kerk aan de Breestraat te Blokzijl anno 1975.....	380
Idem.....	380
Preekstoel in de doopsgezinde kerk aan de Breestraat te Blokzijl	381
Orgel van de doopsgezinde kerk aan de Breestraat te Blokzijl.....	381
De doopsgezinde kerk aan de Noorderkaai te Blokzijl	382
Gevelsteen van de vroegere doopsgezinde kerk aan het Oude Verlaat te Blokzijl.....	383
De trapgevel die de plaats van De Gouden Grendel aangeeft	383
Nederlands Hervormde Kerk aan de Brouwersstraat.....	390
Bernard von Galen.....	391
Model van het oorlogsschip De Zeven Provinciën in de hervormde kerk te Blokzijl	392
Schrijfkunst anno 1975	393
Gevelsteen aan het Singel.....	400
Scheuringen en verenigingen van de doopsgezinden in Amsterdam	401
De groote Spijcker der Waterlanders	402
De doopsgezinde kerk in de Bloemstraat	403
Interieur van de doopsgezinde kerk in de Bloemstraat	403
Voormalige schuilkerk 'De Toren', Singel 156.....	404
Jan Roodepoortstoren (gravure door J. Zeuner).....	405
Doopsgezinde Kruikjeskerk	406
Het opschrift op de gevel van de 'Arke Noach'.....	407
De ingang naar de bovenverdieping.....	407
De ingang aan de Prinsengracht.....	407
Interieur van de doopsgezinde kerk 'Arke Noach' aan de Prinsengracht te Amsterdam	408
Doopsgezinde kerk 'Bij het Lam'	410
Idem.....	411
Idem, interieur.....	412
Doopsgezinde kerk 'De Zon', interieur	412
De kerk 'Bij het Lam' in de achttiende eeuw	413
Afbeelding van de bediening van den Christ. Waterdoop by de Doopsgezinden.....	413
Doopplechtigheid in 'Bij het Lam', bij kaarslicht	414
Het rondelen van het brood bij het Avondmaal in de doopsgezinde kerk 'Bij 't Lam'.....	415
Avondmaals plechtigheid bij de doopsgezinden te Amsterdam	416
Interieur van de kerk 'Bij het Lam' na plaatsing van het orgel	417
Interieur van de kerk 'De Zon' na plaatsing van het orgel.....	417
Afbeelding der omdeeling van het Brood in 't H. Avondmaal by de Doopsgezinden	418
Afbeelding van de bediening van het H. Avondmaal by de Doopsgezinden	418
Uithangbord van de doopsgezinde gemeente aan het Singel.....	419
Ingang van de doopsgezinde Singelkerk in Amsterdam	419
Het gebouw Odeon	421
Het gebouw Nuerenburg, later Odeon.....	422

Bibliotheek en ingang van de kerk der Verenigde Doopsgezinde gemeente aan het Singel.....	423
Ingang van de kerk der Verenigde Doopsgezinde Gemeente aan de Heerengracht.....	423

Het geslacht Spijker

Afbeelding van een houtsnede van noordelijk Frankrijk	426
Sebastian Münster	426
Fragment kaart Frans-Vlaanderen uit 800 na Chr	431
Le Flamands de France (titelblad en pagina's over Spycker).....	434
Omslag Flandria Illustrata - Pieter Kaerius (1571-1646).....	437
Pagina uit Flandria Illustrata waarin beschrijving van Spieckere	438
Kaart Frans Vlaanderen uit 1775	439
Kaart Frans Vlaanderen uit 1732.....	440
Frans-Vlaanderen uit 1732. Omcirkeld het dorp Spycker, geschreven als Spijker	441
Fragment uit Flandria – Pieter Kaerius (1571 – 1646) Pieter Kaerius of Pieter van den Keere ...	442
Bergen-ambacht, Joannes Janssonius (1588-1664).....	443
Kaart van het oude Flandria van Gerardus Mercator uit 1595.....	444
Kaart Artesia uit 1624 met door Johanne Surhonio Montensi (Visscher).....	445
Straatnaambord nabij het dorp Spycker.....	446
Gezicht op het dorp Spycker	447
Droogschuur (graanschuur of Spijker?) bij het dorp Spycker	448
Dick (vormgever van dit boek), Tom en Sandra Spijker bij naambord van het dorp Spycker.....	452
Het dorp Spycker in noord Frankrijk (1973).....	453
Cornelis Spijker (samensteller van dit boek) bij het naambord van het dorp Spycker	453
Alliantiewapen van Jan Tieleman Spijker	454
Huwelijksacte van Willem Spijker.....	455
Huwelijksacte van Jan Spijker	456
Verdeling achternaam Spijker naar provincie / gemeente.....	457
Gedetailleerde gegevens per provincie.....	458
Achternamen met een andere spelling of met een voorvoegsel.....	460
Nederlandse gemeenten waarin personen met de familienaam Spijker	463
Steden in Nederland tegen het einde van de 15 ^e eeuw.....	466

Mattenschippers

De scheepstimmerman.....	470
Rietvink te Blokzijl.....	470
Uitvarend mattenjacht te Blokzijl	471
Mattensnik in de kolk te Blokzijl.....	471
Geertje Spijker in de roef van het mattenschip 'De Vier Gebroeders'	472
Verklaring overname paviljoenschuit 'De Vier Gebroeders'	473
Kwitantie over geleverde aardappelen te Stavenisse	474
Tjalk van Dirk Spijker	474
Paviljoentjalk, 22.30 x 3.70 x 0.65 m.....	475
Paviljoenschip 'De Vier Gebroeders'	475
Blokzijls mattenscheepje 'Elizabeth' van Jan Spijker	476
Model mattenscheepje 'Elizabeth'	476
Prinsengracht, waar de meeste mattenschepen aanlegden	477
Op dit stuk van de Prinsengracht lagen Blokzijler schippers	478
Een aantal oude zeilschepen heeft geschut in de Oranjesluizen	478
Bewijs betreffende beroep schipper van Pieter Spijker 1907	480
Nota voor de scheepvaart 1907.....	481
Twee oude prentbriefkaarten van de toenmalige drukke haven van Stavenisse op Tholen	482
De 'kaoie op Stavenisse'	483
Het dorp Stavenisse op Tholen	484
Manoeuvreren met oude zeilschepen	485

Idem.....	486
Beroepsstructuur Blokzijl in 1881	493
Beroepsstructuur Blokzijl in 1906	494
Twee modellen van een Blokzijlder Jacht	496
Varende zeilschepen	498
Het mattenjachtje van Klaas Buisman voor de wal te Diemen.....	501
Uitventen van de matten per kruiwagen en hondewagen.....	502
Pieter Spijker Xb	506
Dirk Spijker Xf.....	506
Pieter Spijker 11e gen	506
Jacob Spijker 11e gen	506
Jan Spijker Xc	506
Mattenlanden.....	508
Blokzijler mattenschippers liggende in de Heerengracht te Den Haag	509
Originele mattenkruiwagen met biezenmat	509
Mattenschipperscae.....	510
De Westermarkt in Amsterdam	512
Walvisvaart bij Groenland.....	514
Model van het Blokzijlderjacht in het Scheepvaartmuseum te Amsterdam	517
Blokzijlder jacht	518
Beschrijving Blokzijlder jacht	519
Lijntekeningen van een Blokzijlder jacht	520
Stervende tjalk.....	521
Blokzijlder jacht	521
Er bestond zelfs een Mattenschipper Kruiden Bitter	523
‘Vreemde Spijker’	
Pagina uit telefoonboek Grand Rapids	530
Pagina uit telefoonboek Grand Rapids	531
Pagina uit telefoonboek Battle Creek	532
Titelblad van ‘A History of the Speicher Spicher Spyker Family’	533
Kaart van Berks County, Pennsylvania, U.S.A.	535
Fruit- en graanschuur in het wapen van Speicher.....	536
Kaart van Zwitserland.....	537
Speicher Spicher Spyker Memorial.....	538
Speicher, Spicher, Spyker in Bern en omliggende dorpen.....	539
Grafsteen in de Nederlands Hervormde Kerk te ’s Hertogenbosch	541
De Spijker automobiel uit 1902	543
Spijker 1904	544
Spijker 1904 Tonneau	545
Diverse Spijkers	545
Spijker 1924 6 cyl.	545
De in de rijtuigfabriek der gebroeders Spijker vervaardigde Gouden Koets	550
Offerte voor de Gouden Koets met de handtekening van Jacobus Spijker.....	552
Banketbakkerij Spijker Ossenzijl.....	553
Genealogie van het geslacht Spijker	
Huwelijksacte van Pieter Spijker, 1870.....	558
Ordonnantie op den Houwelyken Staet.....	559
Inschrijving huwelijk Jan Wyhes Spijcker, 1653	564
Eerste gedeelte van de stamboom van het geslacht SPIJKER	567
Burgers van Vollenhove 1494 - 1820.....	568

Aanhangsel

‘Martelaers Spiegel’ en de ‘Ausbund’, liederenboek 611

Tot besluit

Levenshouding 627

De tijdklok 629